

SEM KRAJSTER

**ZAVEŠTANJE
STOUNHENDŽA**

Preveo
Marko Mladenović

Laguna

Naslov originala

Sam Christer

THE STONEHENGE LEGACY

Copyright © 2010 by Sam Christer

First published in Great Britain in 2011 by Sphere

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

ZAVEŠTANJE STOUNHENDŽA

PRVI DEO

Golemi su kamenovi
Kao i njihova čarobna moć
Ljudi koji su bolesni
Putuju do tog kamena
I peru taj kamen
I spiraju tom vodom sa sebe svoju bolest

Lajamon

1.

MLADINA, NEDELJA, 13. JUN
STOUNHENDŽ

Magla se kotrlja kao vazdušaste lopte suvog korova u gluvo doba viltširske noći. Na ravnim, širokim poljima, Promatrači pod kukuljicama dižu glave u nebo da dočekaju prvi tračak srebra. Mesec je mlad, i otkriva tek prigušen blesak svoje devičanske beline ispod otmenog debelog ogrtača od crnog somota.

Na obzorju, okreće se jedno blede lice pod kapuljačom. Jedna vremešna ruka diže ognjenu baklju. Promatrači razmenjuju tihe ali neodložne reči.

Žrtva je spremna. Dovedli su ga s posta. Sedam dana bez hrane. Bez svetlosti, bez zvuka, bez dodira, bez mirisa. Telo mu je isprano od nečistoća koje je uneo u sebe. Čula su mu izoštrena. Misli usredsređene na sudbinu koja ga čeka.

Promatrači su odeveni u ručno tkanu kostret, opasani kanapom od upletenog bilja, obuveni u grubu životinjsku kožu. Takvi su običaji Drevnih, tvoraca Gilde.

Čistači uklanjaju čovekovu prljavu odeću. On će napustiti ovaj svet isto onako kao što je na njega došao. Skidaju mu prsten s prsta. Sat s ruke. A s vrata, prostački zlatan lanac na kom visi simbol nekog lažnog boga.

Dok se opire, nose ga u reku i potapaju. Hladna voda ispunjava mu usta, klokoće i penuša se u njegovim kužnim plućima.

On se praćaka kao prestrašena riba, tražeći sigurnu struju koja bi ga otrgla iz ruku što ga zarobiše.

To nije suđeno.

Pročišćenog, dok grca, odvlače ga na obalu. Prilaze mu Nosači i, trakama od kore drveta, vezuju ga za nosila napravljena od borovine, tog plemenitog drveta koje je s njima još od ledenog doba. Dižu ga visoko na ramena. Nose ga kao što bi dični i privrženi ljudi nosili sanduk s voljenim bratom. Dragocen im je.

Šetnja je dugačka – više od tri kilometra. Na jug od prastarog logorišta u Daringtonu. Potom ka velikoj aveniji, tamo gde se nalaze plavi škrljci i sarseni* od četrdeset tona.

Nosači se ne žale. Znaju kakve su muke podnosili njihovi preci dok su teglili te ogromne kamenove stotinama kilometara. Te astroarhitekthe pešačili su preko brda i dolina, jedrili preko olujnih mora. Rogovima crvenih jelena i lopaticama stoke, iskopalili su jame u kojima sada stoji krug. Za Nosaćima idu Sledbenici. Svi do jednog muškarci. Svi obučeni istovetno, u grube mrke odore s kukuljicama. Došli su iz svih krajeva Britanije, Evrope i Zemljine kugle. Jer noćas novi Gospodar hendža** prinosi svoju prvu žrtvu. Zadocneli dar bogovima. Žrtvu koja će podmladiti duhovnu snagu kamenova.

Nosači zastaju kod Petnog kamena, glomaznog komada nakrivljenog škrljca u kome prebiva Bog neba. On se izdiže iznad svih kamenova oko sebe, izuzev divovskih sarsena koji stoje sedamdeset metara dalje.

U središtu megalitskog portala u mraku treperi lomača – a njeni dimljivi prsti sežu ka mesecu – osvetljavajući Gospodara

* Sarsenski kamenovi, poznati i kao druidski kamenovi, neznabožački obredni kamenovi ili spomenici raštrkani po ledinama južne Engleske. (Prim. prev.)

** Engl.: *henge*, britanska kružna struktura iz poznog neolita koja se uglavnom sastoji od jarka i nasipa oko njega. (Prim. prev.)

hendža, koji podiže ruke. On zastaje, zatim zamahuje njima u sporom luku, odgurujući zid energije koja struji između njega i potkovice od visokih trilitona.*

„Veliki bogovi, osećam vaše večno prisustvo. Majko Zemljo najvećnja, Oče nebeski najvrhovniji, okupljamo se da bismo vam odali poštu i pokorno klečimo u vašem prisustvu.“

Tajni skup zakukuljičenih prilika nemo pada na tlo. Šire prste i okreću obraze zemlji. „Mi, vaša poslušna deca, okupili smo se ovde na kostima naših predaka da vam odamo počast i pokažemo svoju privrženost i vernost.“

Gospodar pljeska rukama i ostavlja ih spojene iznad glave, pristiju uperenih pravo u nebesa, u molitvi. Nosači ustaju s kolenâ. Ponovo na ramena dižu golog mladića vezanog za gruba nosila.

„Zahvaljujemo vam, svi vi veliki bogovi što bdite nad nama i blagosiljate nas. U znak poštovanja prema vama i drevnim običajima, prinosimo ovu žrtvu.“

Nosači započinju svoje konačno putovanje, kroz gorostasne zasvođene kamene prolaze ka žrtvenom mestu koje leži na liniji solsticija.

Žrtveni kamen.

Polazu mladića na dugačku sivu ploču. Gospodar hendža obara pogled i spušta spojene ruke da bi dodirnuo žrtvino čelo. On se ne boji da pogleda u užasute plave oči ispod sebe. Pripremio se da izuzme svako osećanje samilosti. Kao što bi kralj prognao izdajnika.

Spojenim šakama polako kruži oko čovekovog lica i izgovara obredne reči. „U ime naših očeva, naših majki, naših zaštitnika i učitelja, opraštamo ti ovozemaljske grehe i žrtvovanjem ti pročišćavamo dušu i šaljem te na putovanje ka tvom večnom životu u raju.“

* Trokamenovi, dva uspravna monolita na kojima stoji treći. (Prim. prev.)

Tek sada Gospodar hendža razdvaja dlanove. Široko širi ruke. Jedna njegova polovina od mesečine je bela kao kost, a druga je od vatre crvena kao krv. Telo mu je u ravnoteži s mesečevom menom. Njegov obris na površini golemih kamenova u obliku je krsta.

U obe raširene ruke Nosači stavljaju sveto oruđe. Gospodar hendža ga hvata, obavijajući prste oko glatkih, drvenih drški istesanih pre mnogo vekova.

Prva sekira od kремена udara u glavu žrtve.

Pa zatim druga.

Pa ponovo prva.

Udarci pljušte dok kost i koža ne puknu kao ljuska od jajeta. Sa smrću žrtve razleže se urlik gomile. Ori se pobjedničko klicanje dok se Gospodar odmiče, raširenih ruku, kako bi svetina videla žrtvenu krv koja mu je isprskala haljine i kožu.

„Baš kao što ste vi prolivali krv i kršili kosti da biste podigli ovaj božanski portal da nas štiti, tako i mi za vas prolivamo svoju krv i kršimo svoje kosti.“

Jedan po jedan, Sledbenici prilaze. Umaču prste u krv žrtve, obeležavaju njome čelo. Zatim se vraćaju u glavni krug i ljube trilitone.

Blagosloveni i omašćeni krvlju, klanjaju se pre no što nestanu u tamnim viltširskim poljima.

2.

KASNIJE TOG JUTRA

TOLARD ROJAL, KRENBORN ČEJS, SOLZBERI

Profesor Natanijel Čejs sedi za pisaćim stolom, u hrastovinom obloženoj radnoj sobi svoje seoske kuće iz sedamnaestog veka, i kroz prozore zalivene olovom posmatra kako jutarnji sumrak pokorno uzmiče pred letnjim svitanjem. Tu svakodnevnu bitku nikad ne propušta.

Jedan šareni mužjak fazana šepuri se po travnjaku, kao na mig prve svetlosti na travi okupanoj rosom. Mrke ženke kreću tragom te ptice, zatim glume ravnodušnost i ključaju do vrha napunjene kokosove ljuske, koje je nanizao Čejsov baštovan.

Mužjak ponosito širi krila i oblikuje plašt od blistavog bakra. Glava, uši i vrat tamnozeleni su mu kao tropsko more, a obrazi egzotično drečavoljubičasti. Upadljiva bela traka oko vrata daje mu sveštenečki ugled, dok su mu lice i resa tamnocrveni. Ptica je melanitska* – nekakva mutacija običnog fazana. Dok osmatra poblize, profesor podozreva da je nekoliko naraštaja unazad zasigurno došlo do ukrštanja s pokojim retkim zelenim fazanom.

Čejs je uspešan čovek. Uspešniji no što većina ljudi sanja da će ikada biti. U akademskom svetu briljantan, priznat kao jedan od najvećih mozgova na Kembridžu. Njegove knjige o umetnosti

* Melanizam, prekomerno prisustvo melanina, tamnog pigmenta; pojava crne boje kod životinja kad im nije svojstvena. (Prim. prev.)

i arheologiji prodaju se širom sveta i, zahvaljujući njima, stekao je pristalice koje brojem prevazilaze one koji moraju da ih kupuju radi studija. Ali njegovo ogromno bogatstvo i raskošan, prefinjen način života ne potiču od njegove učenosti. Pre mnogo godina, on je napustio Kembridž i posvetio svoje sposobnosti pronalaženju, prepoznavanju, kupovini i prodaji nekih od najređih rukotvorina na svetu. Zahvaljujući tome, zaslužio je stalno mesto na spisku bogataša i zaradio glas pljačkaša grobova.

Taj šezdesetogodišnjak skida smeđe uokvirene naočare za čitanje i stavlja ih na starinski pisaći sto. Stvar je hitna, ali može da pričeka dok se predstava napolju ne završi.

Fazanov skromni harem prekida obrok kako bi mužjaku posvetio pažnju za kojom on žudi. On zatopće nogama i odigra kratak, trzav ples, da bi zatim poveo mrkožute ženke ka parčetu travnjaka sa uredno potkresanim grmljem mečkovca. Čejs uzima omanji dvogled koji drži kraj prozora. Isprva ne vidi ništa sem sivoplavog neba. Naginje dvogled naniže i sliku ispunjavaju mutne ptice. Petlja s točkićem za fokus dok sve ne postane oštro i iskričavo kao to prohladno letnje jutro. Mužjak je sada opkoljen i oglašava se kratkim, glasnim cvrkutima kako bi stavio do znanja da je zadovoljan. Malčice udesno, u podnožju živice, starac primećuje plitko gnezdo od lišća.

Čejs se oseća bolećivo, ganutljivo. Predstava ispred njegovog prozora dira ga gotovo do suza. Taj mužjak sa svojim brojnim obožavateljicama, u cvetu mladosti, blistavih boja i u naponu snage, sprema se da odgaja porodicu.

Čejs se priseća tih dana. Tog osećanja. Te topline.

Ničega od toga više nema.

U velelepnom zdanju nema fotografija Natanijelove pokojne žene Mari. Ni njegovog otuđenog sina Gedeona. Kuća je prazna. Odbrojani su dani profesorovog širenja perja.

On spušta dvogled pokraj prozora s krasnim oknom i vraća se važnim spisima. Uzima starinsko nalivpero, ograničeno izdanje „Pelikan Caelum“, i naslađuje se njegovom težinom i uravnoteženošću. Ono je jedno od tek petsto osamdeset ikada napravljenih, a broj se odnosi na Merkurovu orbitu oko Sunca, koja iznosi pedeset osam miliona kilometara. Astronomija igra važnu ulogu u njegovom životu. Isuviše važnu, razmišlja.

Umače vrh pera u starinsku mastionicu od čistog mesinga i čeka da penkalo popije svoju meru, zatim se vraća svom zadatku.

Natanijelu je potrebno sat vremena da napiše sve što treba na finoj hartiji od mešavine pamuka i lana, a koja nosi njegov lični vodeni žig. Kada je završio, podrobno čita svaku rečenicu i razmišlja kakav će utisak pismo ostaviti na onoga kome je namenjeno. Suši ga upijačem, precizno presavija natroje i stavlja u koverat, a potom ga pečati staromodnim voskom i ličnim pečatom. Za Natanijela, formalnosti su važne. Naročito danas.

Spušta pismo nasred velikog pisaćeg stola i naslanja se, istovremeno žalostan i rasterećen što je obavio zadatak. Sunce se sada uspinje iznad voćnjaka na naspramnoj strani vrta. Da je neki drugi dan, otišao bi tamo docnije, možda bi ručao u senici, posmatrao životinje i boje u bašti, a zatim uživao u popodnevnoj dremki. Da je neki drugi dan.

Otvora fioku na dnu pisaćeg stola. Vadi revolver iz Prvog svetskog rata, prislanja ga na slepoočnicu i povlači obarač. Ispred prozora isprskanog krvlju, fazani zakreštaše i prhnuše ka sivom nebu.

3.

SUTRADAN
UNIVERZITET KEMBRIDŽ

Gedeon Čejs bez reči spušta telefon i belo zuri u zidove svoje kancelarije, u kojoj je ispitivao pronalasku sa iskopavanja jednog megalitskog hrama na Malti.

Policajka je bila sasvim jasna. „Vaš otac je mrtav. Upucao se.“ Kad bolje pogleda, nije mogla biti jasnija. Bez viška reči. Bez preterivanja. Samo verbalni udarac u stomak koji mu je istisnuo vazduh. Zasigurno je ubacila i poneko „žao mi je“, promrmljala saučešće, ali dotada se mozak briljantnog dvadesetosmogodišnjeg profesora već bio isključio.

Otac. Mrtav. Upucan.

Tri male reči koje su naslikale najveću moguću sliku. Ali uspeo je da odgovori samo jednim „O“. Zamolio ju je da ponovi to što je upravo rekla ne bi li se uverio da je razumeo. Nije da nije. Samo mu je bilo vrlo neprijatno što nije uspeo da prozbori ništa sem tog jednog „O“.

Prošlo je mnogo leta otkad su otac i sin poslednji put razgovarali. Bila je to jedna od njihovih najgorčelijih svađa. Gedeon je besno izjurio iz kuće i zakleo se da više nikada neće progovoriti sa matorim jarcem, i nije mu bilo teško da se drži reči.

Samoubistvo. Kakav udarac! Taj veliki čovek čitavog života raspredao je o tome kako treba biti samopouzdan, odvažan i pozitivan. Šta bi moglo biti kukavičnije no prosuti sebi mozak?

Gedeon se trgnu. Bože, mora da je bilo gadno. Tek sada shvata da nije pitao ni ko je pronašao njegovog oca ni gde se tačno Natanijel ubio.

Ni zašto?

Vrzma se po kancelarijici, preneražen. Očekuju ga u Viltširu, kuda treba da otputuje kako bi odgovorio na nekoliko pitanja. Da im pomogne da popune neke praznine. Nije siguran da može da pronade vrata, a kamoli Divajzis. Izgubljen je u vrtlogu oprečnih osećanja, nesposoban da isključi gorčinu njihovih sukoba. Ostavljen s gorkim talogom ozlojeđenosti koji potiče od toga što su ga, po majčinoj smrti, poslali u školu kada mu je bilo tek šest godina.

Kao red domina koje se ruše, jedna po jedna, padaju uspomene iz detinjstva. Krupna novogodišnja jelka. Sneško Belić koji se topi na travnjaku ispred kuće. Otac se igra s njim dok majka sprema dovoljno hrane da nahrani omanje selo. Seća se kako su se njih dvoje ljubili ispod imele, a on im grlio noge dok ih nije naterao da ga podignu pa da i njega poljube.

Odlaze ta gorkoslatka sećanja, te željene i neželjene poklone iz dečastva. Ima o mnogo čemu da razmišlja na putovanju na jug do Viltšira, okruga u kom mu se majka rodila, mesta koje je oduvek privrženo zvala „Zemljom Tomasa Hardija“.

4.

VILTŠIR

Malo ljudi zna za njegovo postojanje. Oni koji znaju, pominja ga samo kao „Svetilište“. Posredi je tajna podzemna odaja od hladnog kamena; ogromnih je razmera, a podigli su je preistorijski graditelji. Mesto koje ne posećuju neposvećeni.

Svetilište Sledbenika čudo je neviđeno. Veliko je kao katedrala, a ipak, na polju koje ga pokriva, tek je čvoruga, maltene nevidljiva za ljudsko oko. Pod zemljom, to je dragulj jedne drevne civilizacije, tekovina ljudi čija genijalnost zbunjuje najveće mozgove sadašnjice.

Sagrađeno tri hiljade leta pre Hrista, Svetilište je zaostatak iz prošlosti, gorostasan hram ništa manje van vremena, ništa manje čudesan i neverovatan od Velike piramide u Gizi.

U podzemnim grobnicama sahranjeni su neimari kako Stounhendža tako i Svetilišta. Njihove kosti počivaju usred više od dva miliona kamenih blokova, izvađenih u istom kamenolomu. Baš kao što je spomenik u Gizi bio bezmalo savršena piramida, Svetilište je gotovo savršena polulopta, kupola koja zasvođava kružni pod, hladan mesec prerezan napola.

Sada prolazom koji se spušta odjekuju koraci kao da u špijolikim odajama pada kiša. Pod svetlošću sveća u manjoj dvorani okuplja se Unutrašnji krug. Petorica ih je i predstavnici su divovskih trokamenova smeštenih unutar kruga Stounhendža. Pod ogrtačima su i kukuljicama: tradicija, poštovanje prema

pokolenjima koja su im prethodila, koja su dala život da bi se to sveto mesto izgradilo – i ne samo ono, već i Stounhendž i ostala zdanja koja su podigli Drevni.

Njihov pravi identitet je tajan, zaštićen. Svako se poznaje samo po pseudonimu, koji se usvaja po posvećivanju, po imenu sazvežđa koje ima zajedničko prvo slovo s njegovim imenom. To je još jedno pokoravanje starostavnim običajima, odjek doba kada su se Sledbenici poznavali po astrološkim znacima.

Drako je najstariji, Čuvar Unutrašnjeg kruga i jedini Sledbenik koji ima neposrednu vezu s Gospodarom hendža. Njegovo ime na latinskom označava zmaja i sazvežđe koje je pre skoro tri hiljade godina bilo postojbina najvažnije polarne zvezde severnog sveta.

Njegovi savršeni zubi bleskaju ispod kapuljače. „Šta pričaju? Šta rade?“

Misli na viltširsku policiju, najstariju okružnu policiju u zemlji.

Grus brzo odgovara: „Upucao se.“

Muska zamišljeno šetka tamo-amo, dok sveće bacaju sablasne senke na kamene zidove iza njega. „Nisam očekivao da će to učiniti. Bio je sin i brat isto onoliko koliko smo mi.“

„Bio je kukavica“, breca se Drako. „Znao je šta očekujemo od njega.“

Grus zanemaruje njegov izliv besa. „To nam nameće *izvesne* poteškoće.“

Drako mu prilazi. „I ja čitam znake isto tako dobro kao ti. Imamo dovoljno vremena da prebrodimo ovu oluju pre svetog povezivanja.“

„Ostavio je i poruku“, dodaje Grus. „Akvila poznaje nekoga ko sprovodi istragu i ostala je oproštajna poruka za njegovog sina.“

„Sina?“ Drako se u mislima vraća u prošlost i pronalazi jednu maglovitu uspomenu. Nataniel s detetom, mršavim mladićem

guste, čupave crne kose. „Zaboravio sam da ima sina. Mislim da je postao nastavnik, na Oksfordu.“

„Kembridžu. A sada će se vratiti kući.“ Grus pojašnjava šta to znači: „Vratite se očevoj kući. A ko zna šta sve tamo može da pronađe.“

Drako bora čelo i pomno zuri u Musku: „Uradi šta se mora. Svi smo mislili lepo o svom bratu. Za života nam je bio najveći saveznik. Moramo se postarati da nam se u smrti ne ispostavi za najljućeg neprijatelja.“

5.

STOUNHENDŽ

Večernja izmaglica kovitla se oko podnožja kamenova, meteorološka čarolija koja pravi arhipelag u moru oblaka. Za motocikliste koji zvižde po obližnjim auto-putevima to je samo praznik za oči, ali za Sledbenike je znatno više.

To je sumrak. *L'heure bleue*.^{*} Dragoceno doba koje se javlja dvaput dnevno, između zore i izlaska sunca i zalaska sunca i sutona. Kada su svetlost i tama u ravnoteži a duhovi skrivenih svetova pronalaze krhak sklad.

Gospodar hendža razume. On zna da prvo stiže nautički sumrak, kada sunce tone od šestog do dvanaestog stepena ispod horizonta i omogućava mornarima da prvi put pouzdano pročitaju zvezde. Da zatim sledi astronomski sumrak, kada sunce klizi od dvanaestog do osamnaestog podeoka ispod horizonta.

Stepenovi. Geometrija. Položaj sunca. Sveti trougao kojim su ljudi poput njega vladali iz stoleća u stoleće. Bez njih Stounhendž ne bi bio tu. Njegov položaj nije slučajna. Kao što su predskazali najveći drevni proroci i arheoastronomi, njegovo mesto su stotinama godina marljivo tražili i proveravali najbriljantniji i najpoverljiviji umovi. Preciznost u njegovoj izgradnji bila je takva da je trebalo više od pola milenijuma da se krug završi.

^{*} Franc.: plavi sat, poznat i kao zlatni i magični sat, kada je najbolja svetlost za fotografisanje. (Prim. prev.)

A sada, više od četiri milenijuma docnije, Sledbenici obasipaju kamenove sličnom ushićenom pažnjom prema pojedinostima.

Gospodar hendža zauzima svoj položaj tačno u trenutku kada nautički sumrak prelazi u astronomski. Stoji nepomično kao i vojnici od plavog škriļjca u krugu oko njega; oni ga čuvaju, štite.

Sam je.

Kao antički haruspeks,* strpljivo čeka bogove.

I uskoro, u tihom šuštanju glasova, oni progovaraju. On upija njihovu mudrost i sada zna šta mu je činiti. Manje će brinuti o profesorovom samoubistvu a više o njegovom sinu. Proveriće jesu li žrtvu valjano sahranili – bilo bi užasno kada bi iskopali njegove ostatke. Pre svega, postaraće se da se okonča druga faza preporoda.

Obred se mora dovršiti.

Oko njegovih nogu podiže se mlečna para. Na toj čudesnoj polusvetlosti, sarseni oživļjavaju.

Optička varka? *Trompe l'oeil?*** Ne bi rekao. Za neupućene, mlad mesec jedva se vidi, ali za arheoastronoma poput njega, on je svetionik u svemiru. Po nebeskim svodovima raspoređuju se orbitalne karte, oživļjavaju nebeski ciklusi i on svakim delićem tela oseća završetak sunčevog prelaska iz Beltaina*** u solsticij.

Sedam dana do dugodnevice – trenutka kada sunce stoji u mestu. A sva pažnja biće usmerena prema zori. Kada bi zapravo trebalo da bude posvećena sutonu koji će uslediti.

* Kod starih Rimļjana, sveštenik ili vrah koji proriče budućnost gledajući u utrobu (najčešće jetru) žrtvovane životinje. (Prim. prev.)

** Franc.: optička varka. (Prim. prev.)

*** Beltain (Beltan), poznat i kao Majski dan i Valpurgijska noć, keltski praznik koji pada na prvi dan maja i kojim se obeležava dolazak drevnog leta i bujanje života. (Prim. prev.)

Pet punih dana proći će od ponoći solsticija, a zatim će u plodonosan večernji sumrak te čarobne večeri izaći prvi pun mesec posle dugodnevice. Čas preporoda. Tada će on morati da se vrati Svetima i dovrši to što je započeo.

Nebo je sada potamnelo i Gospodar traži Polaris, Severnjaču, Polarnu zvezdu, najblištaviju svetlost u Malom medvedu. Treperenje božanstva najbliže nebeskom polu. Pogled mu se spušta niz crnu zavesu neba na preistorijsko tlo, na Žrtveni kamen, i on uzdrhti kad začuje naredbu Svetih.

Bogovi neće trpeti neuspeh.

6.

GLAVNI ŠTAB VILTŠIRSKE POLICIJE, DIVAJZIS

Inspektorka Megan Bejker želi da zaboravi ovaj dan. A kraj mu se i ne nazire. Kod kuće ima bolesno dete, nema muža koji bi joj pomogao, a ima i namćorastu glavnu inspektorku koja joj je utrapila nezgodno samoubistvo. Sada mora da ostane dokasno, da se susretne s ožalošćenim sinom, licem u lice. To i hrpa neplaćenih računa kojih joj je puna tašna dovoljan su razlog da opet propuši. Ali ona to ne čini.

Roditelji su joj rekli da će opet pričuvati Semi, kao što to uvek čine – i to „nikada nije problem“, osim ako se ne računaju popovanje koje uz to ide i preki pogledi kada dođe po svoju jadnu četvorogodišnju kćerku nekoliko sati docnije no što je obećala.

Ali ona neće da odustane. Oduvek je želela da bude u policiji. I to – uprkos propalom braku – želi i dalje.

Doza kafe i nekoliko žvakaćih guma utoljuju žudnju za nikotinom. Mobilni telefon joj zvoni i ona gleda ko zove. *Gad Prevarantski*. Nije mogla da se natera da upiše pravo ime svog bivšeg muža, *Adam Stoun*. Činilo joj se da je *Gad Prevarantski* prikladnije. On je inspektor u civilu u drugoj ovdašnjoj jedinici, ali putevi im se ipak ukrštaju. Prečesto. Na poslu i za vreme mučnih slobodnih poseta.

Dripac ne želi dogovorene posete. O, ne. To bi smetalo njegovom životnom stilu, koji se zove „kresni sve što hoda na dve noge“. Očekuje da se pojavi kad god i gde god poželi

da vidi Semi. A to naprosto nije fer. Ni prema njenoj kćerki ni prema njoj.

Poriv da tresne mobilni o zid gotovo je neodoljiv. Grabi ga s pisaćeg stola trenutak pre no što se uključi govorna pošta. „Da?“, odbrusuje.

Ni gad nema vremena za ljubaznosti. „Zašto mi nisi rekla da je Semi bolesna?“

„Samo ima temperaturu. Biće dobro.“

„Sad si postala i lekar?“

„A ti si postao roditelj?“

On ispušta mučan uzdah. „Meg, brinem se za svoju kćerku. Vikala bi na mene da nisam pozvao, a sada vičeš na mene zato što jesam.“

Ona broji do deset. „Adame, Semi je dobro. Deca stalno kupe viruse u obdaništu. Ima povišenu temperaturu, i noćas joj je bilo malko muka.“

„Nisu male boginje ili nešto slično?“

„Ne.“ Bejkerova odjednom sumnja u sebe. „Ne bih rekla. Mama je s njom, nema razloga za brigu.“

„Ti bi trebalo da budeš s njom. Kada je mala devojčica bolesna, ona želi svoju mamu, a ne baku.“

„Teraj se dođavola, Adame.“ Prekida vezu i oseća kako joj srce bije u grudima. Uvek joj to uradi. Izvede je iz takta. Dovede do tačke pucanja.

Telefon na stolu diže larmu i ona umalo ne iskoči iz kože. Recepcija je. Dole je Gedeon Čejs. Govori im da stiže i ispija poslednji gutljaj sada već hladne kafe. Razgovarati s porodicom preminulog nikada nije lako.

Na recepciji nema nikoga sem jednog visokog, crnokosog muškarca na čijem je licu urezana sablazan. Prilazeći mu, udiše duboko. „Ja sam inspektorka Bejker. Megan Bejker.“ Pruža mu

ruku i istog trena primećuje da je poprilično izlizan plavi flaster na njenom kažiprstu u opasnosti da se skine.

„Gedeon Čejs“, mrmlja on, pazeći da ne zakači taj sumnjivi flaster. „Izvinite što kasnim. Saobraćaj.“

Saosećajno mu se osmehuje. „Uvek je gužva. Hvala vam što ste došli tako brzo. Znam da vam sigurno nije lako.“ Provlači karticu i otvara vrata. „Hajdemo pozadi. Naći ćemo neko mirno mesto da porazgovaramo.“

On bi radije da je sastanak već gotov.

7.

DIVAJZIS

Za arheologa poput njega naročito su važni prvi utisci o datom mestu. Parče sprženog crvenog egipatskog peska ili tamnozele- no polje u engleskoj unutrašnjosti mnogo govore o otkrićima koja možda predstoje. Baš kao i jeftina, drvena vrata bez prozora, koja inspektorica Bejker otvara i na koja ga uvodi.

To je jedna sumorna kutija, čiji je pod prekriven crnim tepihom na kocke, a izdrljani zidovi okrečeni u sivo. Dekor gostoprimljiv koliko i grob. On seda na jednu neudobnu buđavu stolicu i, iz radoznalosti, blago laktom gura ivicu stola pred sobom. Sto je zakovan za pod.

I Megan Bejker pridaje veliku važnost prvom utisku. S iskustvom u psihologiji i profilisanju zločinaca, ona već procenjuje čoveka koji sedi naspram nje za stolom od melamina.* On ima tamnu kosu i frizuru u maniru Hjua Granta. Smeđe oči. Pune usne i prelepe zube. Na njegovim noktima nema tragova od nikotina, podsećeni su, a ne izgrickani. Nema burmu. Nju ne nose mnogi oženjeni muškarci, ali nose je oni sa izraženim tradicionalnim vrednostima, a on odiše tradicionalizmom. Za početak, tu je njegova jakna, moderna pilotska, ali od mrkog tvida s uzorkom riblje kosti i džepovima, zakrpa i postavom od antilopa. Otmeno. Izgleda udobno, pomodno i skupo. Ali

* Vrsta plastike. (Prim. prev.)

odaje ga taj tvid. Nema mnogo veze sa stambenim naseljima i gradskim ulicama. I ne slaže se s tim crnim kašmirskim puloverom niti s tom širokom zelenom košuljom. Bilo koja žena u njegovom životu mogla je to da mu kaže.

Ona gura preko stola otvoreni koverat. „Ovo je poruka koju vam je otac ostavio.“

Gedeon gleda u njega, ali se ne pomera. Koverat je sav u tamnim mrljama.

Ona shvata u šta on gleda. „Izvinite. Činilo mi se da ne bi bilo u redu da je stavim u novi koverat.“

Ne bi bilo u redu.

Najveći deo njegovog vaspitanja svodio se na to šta je u redu. I sve je to bilo nedovoljna priprema za trenutak kada ti pružaju koverat umrljan ostacima tvog oca.

„Jeste li dobro?“

On prstom sklanja pramen kose s lica i gleda u nju. „Dobro sam.“

Oboje znaju da nije, ali oboma je laknulo što je to rekao. On letimice gleda u koverat i u svoje ime koje zuri u njega, ispisano očevim velikim slovima u stilu bakroreza.

GEDEON

Prvi put u životu, drago mu je što je otac negovao vlastiti osobenjački stil, što nije koristio hemijsku olovku ili flomaster, kao sav ostali svet, i što je pisao velikim slovima, kao da se sve vreme dere.

Je li to usled smrti?, pita se Gedeon. Počinješ li odmah da poštuješ ono što ranije nisi poštovao? Briše li ona nekako sve i primorava li te da misliš samo lepo o onima o kojima si mislio ružno?

Opipava krajeve koverta. Malčice ga podiže, ali ga ne okreće. Ne još.

Srce mu žestoko tuče, kao kad su se otac i on svađali. Oseća starog u tom pismu. Oseća njegovo prisustvo kroz pergament. Okreće koverat i otvara ga. Dok razvija pismo, jedi se što ga je policija pročitala pre njega. Jasno mu je zašto: bili su suočeni s lešom, pištoljem i pismom. Morali su da ga pročitaju. Ali nije trebalo. Adresirano je na njega. Lično je.

Najdraži Gedeone,

Nadam se da je u smrti distanca među nama manja no što je bila u životu.

Saznaćeš mnogo šta o meni, sada kada me više nema. Nije sve lepo, ali nije ni sve ružno. Ono što možda nećeš saznati jeste koliko sam te voleo. Svakog časka u svom životu voleo sam te i ponosio se tobom.

Najdraži sine, oprosti mi što sam te odgurnuo od sebe. Gledati u tebe svakodnevno bilo je kao gledati u tvoju majku. Imaš njene oči. Njen osmeh. Njenu nežnost i njenu ljupkost. Dragi moj, bilo mi je isuviše bolno da je vidim u svakom deliću tebe. Znam da je to sebično. Znam da sam pogrešio što sam te prognao u onu školu i oglašavao se o tvoje molbe da se vratiš kući, ali molim te, veruj mi da sam se plašio da ću se raspasti budem li postupio drugačije.

Milo moje i prekrasno dete, mnogo sam ponosan na to što si postao i šta si postigao.

Ne poredi nas. Ti si daleko bolji čovek no što sam ja ikada uspeo da budem i nadam se da ćeš jednoga dana biti i daleko bolji otac.

Možda se pitaš zašto sam oduzeo sebi život. Odgovor nije jednostavan. U životu praviš izbore. U smrti ti zbog njih večno sude. Nisu sve sudije pravedne. Nadam se da ćeš mi ti suditi pravedno i blago.

Veruj mi, moja smrt bila je plemenita, a ne besmislena i kukavička kao što to možda izgleda. Imaš pravo da shvatiš to što pričam i pravo da ne mariš ni trunčicu i da živiš svoj život ne pomišljajući više na mene.

Nadam se da ćeš izabrati potonje.

Moj advokat stupiće u vezu s tobom i videćeš da sve što sam stekao sada pripada tebi. Radi s tim šta ti je volja, ali preklinjem te da ne budeš *pregolemi* dobrotvor.

Gedeone, kad si bio mali igrali smo se igara – sećaš li se? Ja bih osmišljavao lov na blago, a ti bi pratio tragove koje bih ostavljao. U smrti ti takođe ostavljam tragove i odgovor na jednu zagonetku. Najveće blago jeste voleti i biti voljen – više od svega, nadam se da ćeš pronaći to.

Najbolje bi bilo da ne tražiš odgovore na druge zagonetke, ali shvatam da ćeš to možda poželeti i, budeš li, radi to onda s mojim blagoslovom i upozorenjem da budeš obazriv. Ne veruj nikome sem sebi.

Najdraži sine, ti si dete ravnodnevice. Gledaj iza sunca dugodnevice i usredsredi se na izlazak mladog meseca.

Ono za šta isprva budeš mislio da je loše, ispostaviće se kao dobro. Ono za šta budeš mislio da je dobro, biće loše. Suština života krije se u ravnoteži i prosuđivanju.

Oprosti mi što nisam bio tu za tebe, što ti nisam govorio i pokazivao da tebe i tvoju majku volim više od svega ostalog u životu.

Tvoj ponizni, skrušeni i privrženi otac,

Natanijel

Previše informacija. Previše da bi se razumele sve odjednom.

Vrhovima prstiju nežno prelazi po hartiji. Dodiruje reči „Najdraži Gedeone“. Ostavlja prste obe ruke da leže na rečenicu „Milo moje i prekrasno dete, mnogo sam ponosan na to što

si postao...“. Naposljetku, maltene kao da čita Brajevo pismo, prstima pronalazi reči koje su ga najviše ganule: „Oprosti mi što nisam bio tu za tebe, što ti nisam govorio i pokazivao da tebe i tvoju majku volim više od svega ostalog u životu.“

Suze mu naviru na oči. Oseća, što je nemoguće, da otac pruža ruke ka njemu. Doživljaj je sličan onome kada zatvorenika i posetioca deli staklo, a oni spajaju ruke da bi se pozdravili, dodirujući se emotivno, ali ne i fizički. Razdvojeni životom i smrću. To pismo postalo je zid od stakla, način koji je njegov otac odabrao da se oprosti.

Ona posmatra ne prekidajući ga i tek s vremena na vreme letimice gleda na ručni sat i prepušta se mučnim mislima o svojoj bolesnoj četvorogodišnjoj kćerki, ušuškanoj u postelji kod bake. Vidi da ga pismo razdire.

„Želite li da malo ostanete sami?“

On ne reaguje. Tuga mu se slaže u glavi kao vata.

Ona se nakašlja. „Gospodine Čejse, sada je već poprilično kasno. Je li moguće da ugovorimo sastanak za sutra?“

On izranja iz obamrlosti. „Molim?“

Ona se osmehuje s razumevanjem. „Sutra.“ Pokazuje glavom na pismo. „Voleli bismo da nam ponešto pojasnite. A pretpostavljam da ćete i vi imati poneko pitanje.“

On ima mnoštvo pitanja. „Kako je moj otac umro?“ Izgleda kao da ga je taj izliv namučio. „Znam da ste kazali da se upucao, ali šta se tačno desilo? Gde je bio? U koje vreme...“ Ponestaje mu snage i glas mu puca pod navalom osećanja. „Kada je to učinio?“

Ona ne okleva. „Pucalo je u sebe iz manjeg revolvera.“ Ne može a da ne doda pojedinosti: „U pitanju je vebli mark IV, pištolj iz Prvog svetskog rata.“

„Nisam znao ni da poseduje pištolj.“

„Bio je registrovan na njegovo ime. Pucalo je iz njega nekoliko puta u ovdašnjoj streljani.“

Zaprepašćenost se produbljuje.

Ona prelazi na teži deo. „Možete da ga vidite, ako želite. Već smo obavili zvaničnu identifikaciju s njegovom spremačicom, gospođom koja ga je pronašla, tako da nema potrebe, ali ukoliko želite, mogu to da sredim.“

Nije siguran šta da kaže. Ne želi da vidi šta ostaje od kože i kosti kada se metak prosvira kroz mozak. Ali oseća obavezu – ne bi li bilo pogrešno ne otići? Zar se to ne *očekuje*? No bude li se na to odlučio, moraće da se pripremi. Ne želi da se iz toga iznedre beskrajne noćne more.

Inspektorka odguruje stolicu i ustaje. Ne bude li uzela stvar u svoje ruke, mrtvačev sin ostaviće je da tu sedi do ponoći. „Žao mi je, ali sada zbilja moramo da privodimo kraju.“

„Oprostite. Znam da je kasno.“ Uzima pismo, presavija ga i vraća u koverat. „Je li u redu da uzmem ovo?“

„Jeste, naravno.“

Pažljivo ga stavlja u jaknu. „Hvala vam. I hvala što ste ostali ovako kasno.“

„Nema problema.“ Daje mu posetnicu sa svojim podacima. „Pozovite me ujutro. Možemo i tada da utanačimo vreme.“

On je uzima i polazi za njom iz sobe. Ona ga vodi kroz vrata sa sigurnosnom bravom i napolje u tamnu i hladnu noć i na opustele ulice.

Kada se vrata uz škljocaj zatvore iza njega, on oseti da trne.

Otključava vremesni audi i zaleđen seda na vozačko sedište, a ključevi mu se tresu u ruci.

8.

TOLARD ROJAL, KRENBORN ČEJS, SOLZBERI

Imanje se nalazi na jedinstveno lepoj, istorijskoj visoravni od krede koja se pruža preko Dorseta, Hempšira i Viltšira – neda-leko, priseća se Gedeon, od velelepnog utočišta koje su nekada delili Gaj Riči i Madona.

Nikada ranije nije bio tamo i trebalo mu je više od sat vremena da ga pronađe po mraku, što ga je izuzetno iznurilo. Voleo bi da je o svemu malčice bolje porazmislio – da je rezervisao hotel ili zamolio policiju da mu pronađe neko prebivalište. Sada je suočen s tim da neće imati gde da spava sem da provali u kuću.

Pogledom obuhvata plodove sumnjivog rada svog mrtvog roditelja. To mora da vredi deset miliona funti, možda i više. Možda je očevo „zandat“ – pljačkanje grobova, kako se o njemu Gedeon često izražavao – bio jedan od razloga što je oduzeo sebi život.

Najednom se ispred Gedeona pomalja visoka metalna kapija i, kao da je prizvan, on prolazi kroz nju u vrt koji je hladan, mračan i negostoljubiv kao groblje. Oseća neobičnu razdraženost što policija nije zaključala mesto kada je otišla. A s druge strane, da jeste, zaista bi bio na mukama da pronađe gde da prespava noć. Nema ključeve, ali računa da će teško upasti u neprilike što provaljuje na imanje koje mu je upravo ostavljeno.

Kolni prilaz krivuda bezmalo kilometar pre no što zavije oko mermerne fontane, koja je osvetljena ali ne radi. Prigušena, žuta

baštenska svetla bacaju žutičavi sjaj na golo, prastaro drveće. On gasi motor i koji minut sedi i posmatra staru kuću. To je ljuštura – ispražnjena od života. Izlazi i, stazom oivičenom zastavicama, korača oko istočnog krila. Čini mu se kako ne bi bilo u redu da razbije neki od prednjih prozora. Aktivira novi niz sigurnosnih svetala i snažna eksplozija beline primorava ga da zatrepće. Nastaje strka u živicama i žbunju nedaleko od kuće – lisice ili zečevi, pretpostavlja.

Za oko mu zapada sigurnosna kutija na jednom udaljenom zidu. Verovatno nije pod naponom. Ako nameravaš da se ubiješ, ne podešavaš alarm. A imajući u vidu da je policija bila toliko aljkava da ne stavi katanac na kapiju, teško da su se već javili preduzeću koje obezbeđuje kuću kako bi zatražili šifru i postavili nekog čuvara.

Viri kroz prozorska okna neobičnog staklenika pripojenog za bočnu stranu zgrade, i ne može da se natera da provali unutra. Propinje se na prste i vidi unutrašnjost praonice i skladišta u velikoj zajedničkoj prostoriji. Okvir vrata je od hrastovine, ali moderna su. Od svega što je ovde video, njih je najjeftinije zameniti.

Jedan jači udarac petom trebalo bi da završi posao – snažan šut pored brave. Osmatra поближе. Najbolje je da najpre sve lepo proveriti pa da onda udara.

Dovratak kod kvake već je odvaljen.

Gura vrata.

Otvoreno je.

„Nek vas đavo nosi“, proklinje Gedeon policiju. Otključana kapija, a sad i otključana i oštećena vrata.

Vazduh u kući ustajao je i suv. Je li tako policija ušla? Ludački šut i juriš ovdašnje murije nakon poziva histerične kućepaziteljke?

Pali svetlo i uviđa da ta poslednja misao nije imala smisla. Spremačica koja je pronašla njegovog oca najverovatnije je imala ključ. Ne bi imali razloga da provaljuju.

Mora da je kuća obijena.

Ili još gore, možda je provala upravo u toku.

9.

Muska ništa nije pronašao.

Pretresao je salon, pretražio svih osam spavaćih soba, nekoliko kupatila i dve sobe za prijem i dosada nije pronašao ništa što bi mu koristilo. Zacelo, starčeva kuća prepuna je basnoslovno skupih predmeta. Nema sumnje da bi običan provalnik prebacio preko ramena vreću punu plena i zviždukao neku veselu melodijicu dok bi se šetao raskošnim hodnicima, ali Muska nije došao radi luksuzne robe.

Knjige, dnevnici, dokumentacija, fotografije, računarski fajlovi i sve vrste snimaka na kasetama jesu ono za čim on traga u jazbini tog lovca na blago.

Već je uništio biblioteku. Strgnuo je sa polica, otvorio i raskupusao stotine i stotine vremesnih knjiga. Sada se uputio u radnu sobu – onamo gde mu je rečeno da se profesor ubio.

Prilazi dvokrilnom prozoru i navlači debelu crvenu zavesu. Baterijskom lampom osvetljava pisaći sto, pronalazi starinsku mesinganu svetiljku i pali je. Pri blagoj svetlosti, pogled mu se prvo zaustavlja na stolici na okretanje od orahovine, zatim na viktorijanskom pisaćem stolu i krupnoj tamnocrvenoj mapi od krvi rasute po žučkastobelom upijaču.

Stresa se. Tama u kući kao da ga opkoljava. Kao da se preteće nadvija nad njim.

Škljoc.

Muska hita ka vratima. *Tek uobičajeni zvuci jednog starog zdanja?*

Škrip.

Baca se prema prekidaču od lampe. Lagano uzmiče od stola i vraća se ka vratima. Naslonjen na zid, snagom volje prisiljava srce da uspori.

Tajac.

Zatim tiho stenjanje drveta.

Zna tačno odakle zvuk dopire. Zadnji deo kuće pun je starih drvenih podnih dasaka, od kojih su mnoge krive i labave. Kao što je otkrio kada je ušao. Skida ranac s ramena i gura ruku u njega. Prsti mu se sklapaju oko kratke gvozdene poluge, koja je savršena za razbijanje krhkih zadnjih vrata ili nečije lobanje.

Prolazi tren.

Pa još jedan.

I još jedan.

Počinje da se pita je li sam ili nije. Da neko nije ušao i primetio ga. Možda čak i pozvao pandure. Muska ne može više da izdrži to čekanje. Prekopava po džepu od pantalona i pronalazi upaljač. Ako ne može da pronađe ništa što bi ih teretilo, bar će se postarati da to ne učini ni neko drugi.

Bešumno se vraća do stola, oprezno otvara jednu fioku i pronalazi ris hartije za štampanje formata A4. Savršeno. Cepa omot i prinosi plamen svežnju papira dok se ne zadimi i ne bukne. Odnosi tu vatrenu rukovet do zavesa, u mraku je liže plamen i on drži buktinju uz dugačku tkaninu dok se ona ne upali.

Kroz koji trenutak, zavesa postaju stub vatre, tutnji besni vrtlog narandžaste i crne. Muska uzmiče dva koraka. Oko njega se već diže talas dima.

Okreće se, i na vratima zapaža visoku priliku.

Nakratko bleska svetlost, neznatnim sevom, kao da je neko dvaput brzo pritisnuo prekidač, a zatim ta avetinjaska senka naglo zatvara vrata. Muska ispušta plamteću hartiju i hrli do debelih vrata od mahagonija. Ključ u bravi dvaput škljoca.

U zamci je.

10.

Gedeon nije junak.

Prvi i poslednji put potukao se u školi – a čak ni tada to nije bila bogzna kakva tuča. Primio je nekoliko udaraca u lice od glavnog siledžije s te godine i ostao krvavog nosa i bez džeparca.

Odonda se podosta popunio. Porastao je i raširio se. To prvo zahvaljujući genima, a za potonje ima da zahvali godinama veslanja na Kembridžu. Ali od onog potresnog časa razvio je oštar njuh za opasnost, a rane na duši nikada mu nisu do kraja zacelile. Maltene uvek, hitar mozak bolji je od brzih tabadžijskih ruku.

Kada je video da je u očevu kuću neko provalio, najpre je pozvao policiju. Zatim je krenuo kroz kuću najtiše što je mogao kako slučajno ne bi napravio neku glupu grešku.

Vrata od radne sobe širom su otvorena, a snop svetlosti iz reflektora pokazuje krupan, težak ključ u bravi. Kada opazi priliku koja pali zavesu, odlučuje da zaključa vrata i da je zadrži tamo dok ne dođu panduri.

Ali sada se premišlja. Zaključao je nekoga u sobu koja gori i ne bude li ga pustio napolje, taj neko će umreti. Pa šta? Jedan delić njega zaista postavlja to pitanje. *Pa šta* ako umre? Hoće li svetu zbilja nedostajati propalica koja provaljuje u kuću jednog pokojnika i krade od njega dok ovaj još nije ni pod zemljom?

Gedeon još razmišlja o tome kada se maša za kvaku.

U času kad unutra provaljuje promaja, oganj zatutnjava. On uzmiče korak, prinoseći ruke oprljenom licu. Kroz tečan

narandžast zid jedno crno obličje silovito juri ka njemu. Biva tresnut uza zid. Telo mu uzdrhtava od udara. Pesnica ga raspaljuje po levoj jagodici. Koleno mu bupnjava u međunožje. On se presavija od bola i dobija šut čizmom posred lica pre no što se stropošta na zemlju.

Prostrt na podu, plitkog daha dok mu iz usana curi krv, poslednje što Gedeon vidi pre no što ga nesvest proguta jeste divovski talas plamena i dima koji se valja prema njemu.

11.

Muska trči koliko ga noge nose preko širokih travnjaka iza velelepne kuće, dok mu srce besno bije u grudima. Povrh buke od vatre čuje sirenu – samo jedna kola, sudeći po zvuku. Odavno je prošla ponoć i on zna da lokalne snage neće doći u velikom broju. U najboljem slučaju, poslali su to jedno patrolno vozilo, verovatno s dva policajca.

Ipak, bilo je mudro što se parkirao u jednoj uličici daleko iza imanja. Travnjaci su prazni i otvoreni i ubrzo mu polazi za rukom da umakne bleštavoj svetlosti. Nevolja je u tome što je tama maltene potpuna i što ne može da pronađe tačno mesto na zidu gde se popeo. Mesto koje će ga odvesti natrag do kola.

Sapliće se o neko debelo ružino granje, a zatim se prući preko krtičnjaka toliko velikog da bi njegov vlasnik mogao komotno da se kandiduje za guvernera Kalifornije. Napokon, pronalazi smernice koje je zapamtio: staru šupu s oronulim krovom od bitumena i staklenu baštu levo od nje, čija je donja polovina sagrađena od cigle, a gornja od tvrdog drveta i dvostrukog stakla. Izbrojava trinaest koraka duž zida i pronalazi mesto na koje treba da se popne.

Ali postoji smetnja.

Ozbiljna smetnja.

Kada je ulazio na imanje, uzverao se na omanje drvo s druge strane. Nije mu bilo teško da skoči s tri metra visine. Malko je viši od sto osamdeset pet centimetara, te je mogao da prebaci

ranac, da se zakratko održi vrhovima prstiju, a zatim pusti i padne na tlo.

Sad ne može da se vrati.

Koliko god visoko skočio, ili se čak *zatrčao* i skočio, ne može da priđe ni vrhu tog zida, a kamoli da se uhvati i izvuče gore. Muska spušta ranac i mahnito traži nešto na šta bi stao. Neku staru kantu za đubrivo, možda kakav ašov ili vile na koje bi se naslonio ili, bude li mu se sreća zaista osmehnula, merdevine.

Nema ničega. Letimice gleda preko mračnih travnjaka. U kući gore svetla. Iz jednog krila suklja plamen. Muriya ima pune ruke posla. Smiruje se. Ima dovoljno vremena da to uradi bez greške.

Staklenik.

Drma vrata. Zaključana su. Ali kroz prozor vidi drvene stalke pune biljaka. Jedan od njih sasvim će lepo poslužiti. Žuri nazad do ranca i uviđa da je zaboravio polugu u starčevoj radnoj sobi. Nema veze. Biće dovoljna i sirova snaga. Muska se odmiče korak i udara petom u okno od stakla i tvrdog drveta. Trza vrata i ušunjava se unutra.

U pravu je, oni drveni stolovi jesu savršeni. Izvlači jedan iz zemlje u koju je utonuo, prosipajući usput na pod na desetine saksija s paradajzom. Gleda ka kući.

U mraku lebdi nešto što liči na skakutavu kuglu svetlosti. Baterijska lampa. Pandur s baterijskom lampom obilazi imanje – brzo se kreće prema njemu.

Muska je već ubijao i spreman je da ubije opet, bude li neophodno. Sklanja se ulevo od svetlosti. Baca težak kamen u bočni zid staklene bašte.

„Stoj, policija!“

Smeška se dok baterijska lampa juri ka buci. Trenutak docnije, on je iza svetlosti, a onesvešćeni policajac skljojaka se na tlo. Muska se vraća do stola za biljke i namešta ga uz baštenski zid. U roku od dvadeset sekundi više ga nema.

12.

Megan osluškuje kako njena četvorogodišnja kćerka šmrca i teško diše. Na svakih pola sata budi se i stavlja detetu ruku na čelo. Semi gori. Osmi put te noći ona kvasi peškirić i hladi devojčicu.

Zvoni joj mobilni telefon. Prene je iz napetog stanja polusna i ona ga grabi pre no što probudi Semi.

„Inspektorka Bejker.“

„Inspektorko, ovde Džek Bentli iz kontrolne sobe.“

„Sačekajte“, šapuće dok ustaje iz postelje. „Samo trenutak.“ Odlazi na odmorište. „U redu, slušam.“

„Upravo smo imali incident na jednom imanju u Tolard Rojalu, i policajac zadužen za rejon zamolio me je da vas pozovem.“

„To je malčice izvan moje nadležnosti, Džek.“ Letimice gleda u predsoblje. Njena majka stoji na vratima svoje spavaće sobe i mršti se.

„Znam, gospođo. Izbio je požar u jednoj od tamošnjih velikih kuća. A dogodila se i provala, sudeći po izveštaju. Krivac je napao jednog policajca dok je bežao sa mesta zločina.“

„I zbog toga me zovete?“

„Odveli su jednog civila u bolnicu. Kod njega su pronašli vašu posetnicu.“

Okreće se od majčinog optuživačkog netremičnog pogleda. „Imate li neko ime? Kako je izgledao?“

„Nemam lični opis, ali proverili smo auto koji je bio parkiran ispred kuće, stari audi A4. Registrovan je na izvesnog Gedeona Čejisa iz Kembridža.“